

Haridusvõrgu arengukonverents “HaridusLood”

Ida-Viru
Ettevõtluskeskus

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Miks vajab Eesti haridusvõrk kohendamist? Kuidas tõsta omavalitsuste teadlikkust ja otsustusvõimekust haridusvõrgu ja haridusvaldkonna küsimustes ning suurendada koostööd kvaliteetse hariduse pakkumisel? Mida üldse tähendab kvaliteetne haridus ja kuidas tagada selle jätkusuutlikkus? Milline on meie koolivõrgu tulevik?

Need on vaid mõned küsimused paljudest, mis on iga tulevikku vaatava omavalitsuse mõttelaualt läbi käinud. Haridusvõrk vajab korrastamist nii omavalitsustes, kus õppekohti on oluliselt enam kui õpilasi, kui ka seal, kus õppekohti tuleb juurde luua.

Eesti Linnade ja Valdade Liit koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Ida-Viru Ettevõtluskeskusega korraldavad haridusvõrgu arengukonverentsi “HaridusLood”.

24. november 2023

Jõhvi kontserdimajas

Miks on muudatused vajalikud?

1. Õpetajate puudus ja probleemid juhtimiskvaliteedis süvenevad.

Rohkem kui kolmandik õpetajatest jõuab kümne aasta pärast pensioniikka või on pensionieas juba praegu. Uute kvalifitseeritud õpetajate nappus on eriti terav maapiirkondades, mis võib edaspidi süvendada maa- ja linnakoolide vahelisi kvaliteedilõhesid. Oludes, kus mitmel pool on õpetajate järelkasvu nappus, töötab ca 40% õpetajates osakoormusega.

Haridusvõrku korrastades saavad õpetajaid töötada täiskoormusega, võimekad ja konkurentsivõimelise palgaga koolijuhid tegeleda inimeste ja hariduse sisuliste muutuste juhtimisega.

2. Eesti hariduskulutused on Euroopa Liidu ühed kõrgemaid, õpetajate tegelik palk samas üks madalamaid.

Kui võrrelda tänaseid hariduskulusid prognoosiga 2035. aastaks, siis kulude kasv ühe maakoolis õppiva õpilase kohta on Eestis üks suurimaid Euroopa Liidus. Õpetajate tööjõukulude kasvuks antakse riigieelarvest igal aastal kümneid miljoneid, kuid 40 % KOVides on õpetaja töötasu jätkuvalt Eesti keskmisest madalam või õpetaja töötasu miinimumi lähedane.

Haridusvõrgu muudatused võimaldavad paljudes omavalitsustes maksta õpetajale vähemalt 120% Eesti keskmisest palka juba olemasolevast rahast.

3. Õppurite arv väheneb ning haridustaristu pidamine käib üle jõu.

Viimase kümne aastaga on üldhariduskoolide õpilaste arv vähenenud kolmandikes omavalitsustes. Kui valdavalt on omavalitsustes vajadus õppekohti vähendada, siis Harju- ja Tartumaa omavalitsustes on tarvis õppekohti juurde luua - 2/3 sündi on täna Harju- ja Tartumaal. 5.-19. aastaste laste ja noorte arv on aastaks 2035 pooltes maakondades 20-30% väiksem, suurim kahanemine, ca 37% toimub Ida-Virumaa laste ja noorte arvus.

Haridusvõrku korrastades vähenevad hoonete ülalpidamiskulud ning pidaja saab enam panustada õpetajate, tugispetsialistide ja koolijuhtide töö- ja palgakorralduse väärtustamisse.

4. Haridusvõrgu korrastamist on takistanud otsuste edasilükkamine ja ebaselge vastutus üldkeskhariduse korraldamisel.

Omavalitsuse haridusvõrgu kujundamisel tuleb lähtuda Eesti riigis kokku lepitud haridusvõrgu arengusuundadest (Haridusvaldkonna arengukava 2035), et hoida 1.-3, 1.-4. või 1.-6. klasside säilimist võimalikult kodu lähedal, vanema põhikooliastme (7.-9. kl) koondamine toimuks iga kohaliku omavalitsuse keskustesse ning gümnaasiumide pidamisel oleks selge vastutus riigil.

Selge vastutus loob omavalitsustele võimekuse keskenduda eelkõige kvaliteetse alus- ja põhihariduse, noorsootöö ja huvihariduse korraldamisele.

Konverentsi “HaridusLood” peaeesmärk on pakkuda positiivset platvormi, kus kohalike omavalitsuste juhid, poliitikakujundajad, haridusjuhid ja haridusvõrgu arenguveduritest ettevõtjad ning partnerid saavad vahetada ideid ja kogemusi, kuidas kujundada jätkusuutlik haridusvõrk, mille keskmes on hariduse kvaliteet.

Samuti täname ja tunnustame konverentsil haridusvõrgu arengusse panustanud tegijaid ja tegusid.

Võta meiega ühendust

ELVL asedirektor Jan Trei, jan.trei@elvl.ee

Sündmuse projektijuht Iti-Jantra Metsamaa,
iti.metsamaa@ivek.ee